

PTUJSKI LIST

Uredništvo in upravništvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), prtiličje, levo.
Rokopisi se ne vrnejo.

Politično gospodarski tednik.

Štev. 43

Ptuj, 20. novembra 1921

III. letnik

Ptujsko gospodarstvo in novi občinski odbor.

F. Vajda.

Mestna uprava se bori z ogromnimi težavami. Občinske doklade so tako majhne, da komaj krijejo stroške msstnega šolstva, dasiravno so ti stroški znatno znižani s tem, da je država prevzela stvarne potreščine za gimnazijo. Mestna podjetja pa ne morejo vzdrževati mestnih uslužbencev, cest, javne razsvetljave in drugih neizogibnih potreb. Pred volitvami je vladni komisar mestnemu sosvetu predlagal najetje posojila, da se poravnajo najnujnejša plačila. Sosvet je prepustil rešitev tega vprašanja novemu občinskemu odboru. Preteklo je pol leta po volitvah, a občinski odbor še ni konstituiran. Najprej je bila volitev župana razveljavljena, ker so socijalni demokratje in narodni socijalci v mestni odbor kandidirali mestne uslužbenke, ki po volilnem zakonu ne smejo biti izvoljeni. V drugič izvoljeni župan še ni potrjen, ker ima vlada pomisleke proti njemu, katere je njegova stranka dobro poznala, predno ga je volila. Mestna uprava se od dne do dne muči, da izplačuje najnujnejša plačila delavcem in uradnikom. Meščani vidijo te težave in se škodoželjno muzajo, a ne pomislijo, da se težave mestne uprave tičejo njihovega žepa. Namesto da bi pomagali, še delajo nove težave, ki se bodo bridko maščevale na mestnih davkoplačevalcih.

Ravno tako postopajo novo izvoljeni občinski odborniki na veliko škodo zvojih volilcev davkoplačevalcev. V dokaz samo en slučaj: Draginja narašča in kuratorij Dijaškega doma in Mladike je hotel še pravočasno nakupiti večje množine krompirja, moke, masti in drugih živil. Ker občina nima razpoložljivega denarja, brez občinskega odbora pa ne more najeti posojila, so člani kuratorija hoteli najeti potrebno posojilo na svoj osebni kredit. To posojilo bi dobili pod ugodnimi pogoji, posojilo bi se vračalo v mesečnih obrokih od hranarine, katero plačujejo starši

Stari Poetovio.

Predaval dr. Vladimir Travner.

Nadaljevanje.

Razven teh dveh svetišč so stale tukaj še kapele in svetišča boga ognja Vulkana, boginje lepote Venere in božanstev „dojilk“, (nutrices augustae). Vzhodno od obeh Mitrijev je stalo svetišče boginje sreče (Fortuna stabilis). Po tem svetišču se je ta del mesta imenoval „vicus Fortunae.“ Izmed posvetnih poslopij so se tu ohranili ostanki hiše z vodnjakom in vinske trgovine, kjer so se našli v zemljo vkopani veliki vrči. Tukaj so bili tudi državni magacini carinskega urada, imenovani horrea.

Najvažnejša in najlepša stavba starega Poetovija je stala na Zg. Bregu. Ti ostanki so shranjeni v posebnem poslopju ne daleč od ceste. Latinski napis na pročelju nas pouči, da je bilo to svetišče solnčnega boga nepremagljivega Mitra, ki se je našlo l. 1913,

gojencev in gojenk Dijaškega doma in Mladike. Vladni komisar se je obrnil na občinske odbornike, da obljubijo, da občinski odbor ne bo preprečeval tega načina vračanja. Gg. občinski odborniki socijalno demokratske in narodno socijalne stranke pa niti dovolj pozorno poslušali niso. Mislili so, da je posojilo že najeto, ter so člani obeh klubov pismeno izjavili, da ne odobrijo posojila, češ naj člani kuratorija le sami vrnejo to posojilo. Seveda so člani kuratorija vpricho tej strankarske zaslepljenosti opustili požrtvovalnost; posojilo se ni bilo najeto in se potem tudi ni najelo na škodo občine, ki bo pozneje morala plačevati živila za zavoda po dražjih cenah. Mestni davkoplačevalci se naj zahvalijo dotičnim odbornikom, ki delajo, občini težave, namesto da bi podpirali tiste, ki hočejo za občino kaj koristnega napraviti!

Kot nepristranski opazovalec poročam o tem ptujskim meščanom, da resno razmišljajo, ali je takšno postopanje občinskih odborikov koristno za občino.

V obeh zavodih je blizu 150 gojencev in gojenk, ki prinašajo na leto 2 miliona kron dohodkov, od katerih imajo zaslužek ptujski trgovci, obrtniki in delavci. Gimnazija sama pomenja letno milijon kron državnih prispevkov, ki se porabijo v mestu, ne glede na one svote, katere prinesejo dljaki in njih starši, ter na one, katere bi morali Ptujčani plačevati, ako bi morali dajati svoje otroke v druga mesta.

S strankarsko nagajivostjo se škoduje občini, a tudi politične stranke nimajo koristi od tega.

Najemninski vinar za mesto Ptuj.

Pokrajinska uprava je dovolila, kakor že objavljeno, pobiranje najemninskega vinarja od letne najemnine do 800 K 8%, do 1600 K 12% in nad to svoto 15%, počenši s 1. januarjem 1921. Vrhutega je dovolila pobiranje 1%

drugi napis nam poroča, da je sezidalo poslopje Muzejsko društvo s podporo države in prijateljev. V svetišču, ki meri v dolžini 16 m, v širini pa 8 m in ki je zelo dobro ohranjeno, se nahaja več lepih spomenikov, napisov v mozaiku različnega orodja in drugo. Posebno znamenit je glavni oltar z lepimi reliefi soseben s simboli in legendo Boga. Tudi drugi spomeniki nam predočujejo mitologijo boga. Razven tega stoji tu kip velike matere in relief keltskega boga Saksonusa, ki ga je Muzejsko društvo še le pred kratkim pridobilo. To svetišče (3. Mitre) je posvetil, kakor nam poroča napis na glavnem oltarju, ob času cesarja Gallena poveljnik 5. in 13. legije, Flāvij Aper, ki je bil osumljen, da je odstranil cesarja Numerijana in katerega je usmrtil l. 284 cesar Dioklecijan, ker mu je vedeževalka prerokovala: „Ti boš cesar, če ubiješ mrjasca (latinsko aper).“ Ne daleč od Mitreja je stalo svetišče nekega ženskega božanstva, najbrže že frigijske velike matere, blizu pa skoraj 1 km dolgo kopališče iz časa po Konstantinu Velikem. Na Zg. Bregu se je nahajala takozv.

od najemnine kot kanalsko pristojbino. Najemninski vinar in kanalsko pristojbino plačujejo brezizjemno vsi najemniki (podnajemniki) in hišni lastniki za prostore, ki jih uporaoljajo. Ker je došel odlok pokr. uprave še le 9. okt. t. l., se dostavita hišnim lastnikom meseca novembra dva računa: prvi je redni mesečni račun, drugi za diferenco od preteklih 10 mesecev. Da ne bo treba povprašati na magistratu, naj služi to pojasnilo: **I. Redni mesečni račun za november:** Prva stran obsega celotno svoto najemninskega vinarja, ki je odda hišni lastnik za se in vse stranke mestni občini; celotno svoto kanalske pristojbine, in skupno svoto obeh. Rodni mesečni račun se pošilja hišnemu lastniku, ki pobira najemninski vinar od vseh strank. Na drugi strani so navedene vse v poslopju stanujoče stranke, koliko vsaka plača naj. vinarja in koliko kan. pristojbine. Ker se bo zanaprej ta svota enakomerno vsak mesec pobirala, zato se izstavi ta detajlirani račun samo tokrat. Hišni lastniki si ga naj torej shranijo, najemniki pa zabeležijo na nje odpadajoče svoto. **II. Račun za diferenco:** Na prvi strani je v prvi vrsti označena celotna svota naj. vinarja, ki bi jo moral hišni lastnik po novem predpisu oddati od vseh preteklih 10 mesecev t. l. mestni občini za se in vse stranke. Druga vrsta pove, koliko je v preteklih mesecih hišni lastnik že oddal mestni občini naj. vinarja. Na strani je označena razlika obeh svot, ki se torej še mora oddati. V tretji vrsti je povedano, koliko znaša celotna svota kanalske pristojbine za vso preteklo dobo, v četrti, koliko je oddane mestni občini; na strani, kakšna je razlika, ki se se mora oddati. V peti vrsti je skupna svota obeh razlik, torej celotna diferenca. Ker je pobirala mestna občina dozdej najemninski vinar še vedno po predpisu za davčno dobo 1917—1919 in sicer po 6%, je razlika za 10 mesecev v nekaterih slučajih precejšnja. Na drugi računski strani so navedene vse stranke, koliko odpade na vsako za vse pretekle dobe naj. vinarja in koliko kan. pristojbine. Koliko od te svote je najemnik že odplačal hišnemu lastniku, tega

„krasna vila“ z velikimi stenskimi slikami, predstavljajočimi ptiče, ki kljuvajo z dolgimi kijuni vodne rastline. To poslopje se je ob času preseljevanja narodov vporabilo kot grobnica, kakor nam spričujejo to številne človeške pa tudi živalske kosti, ki so se tu našle. Par kcrakov od Moses-ove hiše proti Heller-jevi gostilni blizu Studenčnice je stal žrtvenik rečnega boga Dravusa.

Blizu sedanje nove vojašnice je bil most čez Dravo, sezidan za časa cesarja Hadrijana v prvi polovici II. stoletja. Mogoče je, da je bil most poprej lesen. Odtod je šla cesta preko dvorišča vojašnice proti Panoramskemu griču, kjer je stalo ob vznožju kopališče z mrzlo vodo; na vrhu Panoramskega griča so se nahajala svetišča Jupitra, maloazijskih kabir in mogoče 4. Mitrej. Ta svetišča so porušili kristjani za časa Teodosija Velikega. Po dolini med Panoramskim in Grajskim gričem je šla cesta, ki je vodila čez sedanje mestno pokopališče. Severno od pokopališča je bilo tretje večje rimsko pokopališče s 159 grobovi s pepelom in 36 grobovi s kostmi,

mestna uprava ne more vedeti, vesta to le hišni lastnik in najemnik, ki morata med seboj dognati, koliko je hišni lastnik sprejel in koliko se mu mora dati najemnik. Najemnikom (podnajemnikom) se je doklada predpisala na podlagi napovedane najemnine za dobo od 1. do 31. oktobra t. l. po hišnih lastnikih na magistratu od 17. do 20. oktobra t. l., hišnim lastnikom pa na podlagi predpisa davčnega oblastva za preteklo leto. Vsled tega pojasnila bo povpraševanje nepotrebno; ako pa še vseeno kdo po sprejetih računih želi pojasnila, naj se oglasi dne 9. ali 10. decembra med uradnimi urami v mestni upravi pri referentu g. Ferlešu.

Gospodarstvo.

Kmetijska podružnica v Ptuj priredi v nedeljo, dne 27. novembra v Ptuj v dvorani gospe Zupančič poučno zborovanje. Začetek ob 9. uri predpoldan. Predaval bode g. predsednik Kmetijske družbe za Slovenijo Gustav Pirc o kmetijstvu itd. Pri tej priliki se bodo sprejemala tudi naročila za galico in udnina za leto 1922. K obilni udeležbi vabi odbor.

Zapolnjevanje in doliv vina. Po končanem glavnem vrvežu, ko uhaja ogljikova kislina le še v malih količinah iz soda, se je mošt že toliko umiril, da se ni več bati, da bi prekepeval. Sedaj je čas, da sode, ki so ostali navani radi vrenja, zapolnimo. Za zapolnjevanja se naj vzame, če le mogoče, istovrstno blago. S tem delom se ne sme predolgo odlagati, posebno pri šibkejših vinih ne, ker se v navanem sodu vino rado birsi ter inace pokvari. Ker pa pri tihem vrenju nastala ogljikova kislina še itak izpuhteva, ne smemo sprva sode trdno zabiti. Kjer so v rabi kipelne vehe, se lahko zadelajo sodi prve čase po zapolnjevanju še s temi. Kakor je važno pravočasno zapolnjevanje mošta, oziroma novega vina, tako važno je poznejše redno dolivanje bodisi novega ali starega vina, kajti skrb, da so sodi vedno polni do vehe, je eden prvih pogojev umnega kletarjenja. V kletih, kjer se to načelo ne uvažuje dovolj, so birsasta, cikasta vina ali vina z drugimi raznovrstnimi napakami redni pojavi. Kdor se hoče tem izogniti, naj doliva vsacih 8 do 14 dni. Mlada vina se hitreje suše, kakor stara, zato jih je treba tudi bolj pogostoma dolivati. Sušenje vina pa tudi ni v vseh kletih in v vseh posodah enako. V suhi kleti in v posodi iz redkega lesa se vino hitreje suši, kakor v vlažni kleti in v posodi iz čvrstega lesa. V prvem slučaju je treba torej dolivati v krajših obdobjih, kakor v drugem. Tudi za doliv naj se rabi, če le mogoče, istovrstno ali vsaj slično, vendar vsikdar le zdravo vino.

Vinarski inštruktor Zupanc.

Čitajte in razširjajte „Ptujski list.“

kakor tudi 1 m debel zid. Na mestu, kjer stoji sedaj cerkva sv. Ožvalda, je stalo po precej zanesljivem sporočilu svetišče boga Marta, pri Marijnem dvoru pa neka opekarna in lončarnica. Od Marijnega dvora je šla cesta nad bolnišnico med vilami proti Ljudskemu vrtu in odtod proti pokopališču v Rogoznici v čigar bližini je stala neka utrdba.

Po današnji Prešernovi ulici proti Sibirskemu trgu je vodila cesta, obdana na obeh straneh z močnim zidovjem in z nagrobnimi spomeniki. Tukaj se je našel tudi majhen kanal. Na mestu, kjer stoji še dandanes, je stal že v rimski dobi znameniti skoraj 6 m visoki nagrobni spomenik nekega bogatega in uglednega rimskega dekurija (mestnega svetovalca) iz II. stoletja znameniti Orfejev spomenik. Mnenja, da slavi spomenik znago Septimija Severa nad svojim nasprotnikom Prescencijem Nigrom, ki je bilo nekdaj razširjeno, nima podlage. Ker se je spomenik vporabljal v srednjem veku kot sramotilni kamen (Pranger), kjer so izpostavljali zločince

Dopisi.

Sestre in bratje brez razlike strank in slojev pridite vsi na slavnosten večer Jugoslovanske Matice dne 1. decembra v Društveni dom. Pokazimo, da smo edini o vprašanju rešitve noosvobojenih bratov in sestra.

Podružnica Jugoslovanske Matice se obrača do vseh blagih src, dobrih rok in radodarnih ljudi. Ona rabi za slavnosten večer, ki ga namerava prirediti v večjem stilu na prihodnji narodni praznik denarja, peciva, vina, sadja itd. Vsak najmanjši dar sprejme z veliko hvaležnostjo. Event. darovi se naj pošljejo preds. prof. dr. Kotniku, gimnazija ali tajnici rav. Šeligovi, Mladika. Odbor.

Pozor! Plesni večer! Tukajšnji odbor splošne organizacije vojnih invalidov priredi vsled hitrega zaključka 6 tedenskih orožnih vaj v nedeljo, dne 20. novembra t. l. plesni večer v gostilni g. Zupančič v Ptuj. Spored: Šaljiva pošta, srečolov, prosta zabava, ples. Začetek ob 17. (5.) uri. Vstopnina za osebo 1 D. K obilni udeležbi vabi Odbor.

Zaročil se je g. Mihael Murko, ravnatelj kina z gospodično Vekoslavo Otorepec iz Št. Petra tik Rog. Slatine, hčerko trgovine Otorepec.

Naznanilo. Naznanja se, da se stenografski tečaj počne 23. novembra t. l. in se bode vršil vsako sredo po 2. uri v razredu tukajšnje gimnazije. Početek pouka vsakokrat ob 6. uri popoldne in traja do 8 ure. Prosi se točne in gotove udeležbe.

Občinsko sodišče za pobijanje draginje v Ptuj je določilo v svoji seji dne 12. t. m. sledeče maksimalne cene: Špeh brez kože pod 4 cm 50 K kg, nad 4 cm 55 K kg, pod 4 cm s kožo 45 K kg, s kožo nad 4 cm 50 K kg, sveže svinjsko meso I. vrste 32 K kg, II. vrste 30 K kg, glava in noge 20 K kg, pljuča 12 K kg, jetra 16 K kg, ledice 20 do 25 K kg, Prekajeno svinjsko meso brez kosti 52 K kg, s kostmi 46 K kg, prekajena slanina 56 K kg, kuhano prekajeno svinjsko meso 50 K kg, kuhana šunka 100 K kg, posebne klobase (Extra-Wurst) 38 K kg, hrenovke in safalade 38 kg, en par hrenovk 3 K, Braunšvagerji na debelo 26 K, na drobno 30 K kg, goveja salama 38 K kg, Mast 80 K kg, Jeterni sir 40 K kg, svinjske klobase (salame) 56 do 60 K kg. Določil se je dalje tudi cenik za gostilne.

Odhodnica. Naši pontonirji odhajajo iz Ptuj. Odhodnica častniškega zbora se vrši dne 18. t. m. ob 8. uri zvečer v Narodnem domu. Svira tamburaški zbor. Vsi prijatelji dobrodošli.

Ljudska knjižica v Narodnem domu v Ptuj bo začela zopet redno izposojevati knjige. Izposojevale se bodo knjige vsako nedeljo od 10—12 v I. nadstropju.

Plesne vaje. Plesne vaje pri športnem klubu v Ptuj se počnejo v nedeljo dne 20. novembra ob 20. uri. Vaje se vršijo v pro-

javnemu posmehovanju, se napis ni popolnoma ohranil, pač pa jako dobri krasni reliefi, ki predstavljajo povest bajeslovnega pevca Orfeja. Zanimivo je, da se nahaja podoben spomenik očitno posnetek ptujskega na vzhodni strani cerkve sv. Marzina na Pohorju. Na mestu sedanje stolne cerkve je stala prvotno krščanska bazilika.

Kako je bilo na gradu, ni znano. Našlo se je iz te dobe le nekaj zidovja in novcev. Mogoče je, da je stala tukaj cesarska palača (palatium) t. j. prenočišče za cesarja ali namestnika, o kateri poroča zgodovina Amianus Marcellinus sodobnik cesarja Julijana odpadnika, da se naje nahajala izven mestnega obzidja.

Poslopja so bila zidana iz pohorskega mramora, ki so ga lomili posebno v kamnolomih pri sv. Martinu in na Modriču. Ceste pa so bile tlakovane s kamenjem, ki so ga dovažali iz Sv. Barbare pri Vurbergu.

Kar se tiče posameznih delov mesta, ulic in trgov, so bile razmere posebno na

storih „Društvenega doma“ in trajajo od 20. do 23. ure. Vaje se bodo vršile vsak četrtek in vsako nedeljo.

Domača umetnost. Za Božič si pošiljajo prijatelji in znanci razglednice, s katerimi se drug drugega spominjajo. Tuje blago je dosedaj večinoma preplavljalo naš božični razgledniški trg. Sedaj pa je Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani po originalih prof. Saše Šantlja dala napraviti šest lepo uspelih domačih božičnih razglednic. Cena jim je D 2 50. Segajmo po njih, trgovci in občinstvo.

Kino. V nedeljo, 20. t. m. ob 8. uri in v torek, dne 22. t. m. ob 8. uri se predstavlja v mestnem kinu historična drama „Grofica Walewska“, poslednja ljubezen Napoleona.“ Vsebina: Leta 1806. se je približavala francoska vojska Poljski. Bila je na pohodu v Rusijo — sovražnico Napoleona. Težko so pričakovali Poljaki prihoda Napoleona v Varšavo, upali so, da jih zmagoviti Korzijanec osvobodi in vpostavi prejšnje kraljestvo. Valovi razburjenja proderejo tudi v tiho rod-bino Lascinskega. Zamišljena sedi hčerka Marija, lepota, in premišluje. Pred par dnevi je spoznala kavalirja, kateri ji je storil malo uslugo. Vzljubila ga je, vedno ji plava njegova slika pred očmi. Napoleonovega prihoda se preveč ne veseli. Mati ji je rekla, da je kavalir Rus in kot tak sovražnik Poljske. S tem so bile uničene vse nade njenega srca.

Težkega srca pristane prigovorom častihlepne matere in poroči 70 letnega starca grofa Walewskega, najbogatejšega aristokrata Poljske. Marijo uvedejo v družbo najvišje poljske aristokracije. Lepo, mlado grofico, katera se je po odreku prve ljubezni posvetila samo domovini, smatrajo aristokrati kot sposobno politično orožje. Pošljejo jo naproti Napoleonu. V malem selu pozdravi Marija v ognjevitih besedah cesarja — zmagovalca. Napoleon se v njo strastno zaljubi. To zazna z veseljem poljska aristokracija in upa, da pridobi Korzijanca na svojo stran. Marija je globoko presenečena, ker ni upala, da bo tako vplivala na Napoleona. V njenem srcu še vlada ruski kavalir, cerkvena prisega jo veže na moža starca. Vsi, še celo mati, jo prigovarjajo, naj se žrtvuje na oltarju domovine. Ona se obotavlja. Vidi zmagovalca celega sveta, kateri se pred njo trese. Po težkem duševnem boju se vrže v naročje Napoleona. Večkrat se sestane Korzijanec z Marijo. Pri neki svečanosti opazi, da se Marija živahno pogovarja z njegovim adjutantom grofom D' Eviansom. Marija je tega mladega oficirja zljubila, kajti to je bil kavalir, katerega nikdar ni mogla pozabiti. To ni bil Rus, ampak Francoz, prijatelj njene domovine. Da bi se znebil tekmeča, premesti Napoleon adjutanta. D' Envers ne gre daleč, temveč se skriva v nekem dvorcu blizu Varšave. Z Marijo se večkrat sestane. Pri nekem sestanku ju zaloti grof Walewski, potegne meč in pozove mladega častnika na dvoboj. Preplašena se vrže Marija med oba in prepreči s dvoboj trditvijo, da ima zaščitnika Napoleona. — Neka gospa, sovražnica Marije, ponaredi pismo Napoleona, s katerim ta svojo

desnem bregu Drave t. j. v Trajanovi koloniji iste kakor v drugih kolonijah. Še predno so se v novi koloniji naselili naseljenci, so premerili zemljemerci med posebnimi verskimi obredi ozemlje bodoče kolonije. Potegnili so najpoprej dve črti in sicer po možnosti eno od severa proti jugu, ki se je imenovala cardo maxi mus in drugo pravokotno od vzhoda proti zahodu imenovano decumanus maximus. Ti dve črti ste bili potem glavni prometni ulici naselbine. Vsporedno s tema črtoma so potegnili več drugih črt cardines in decumani, to so poznejše postranske ulice imenovane s sknpnim imenom limites. Več ulic skupaj je tvorilo del mesta imenovanega vicus. En tak del mesta vicus Fortune smo že omenili, drugi deli mesta pa nam po imenih niso znani. Brezdvomno je, da so obstajali v Pectovio cardo maximus in razni limites. Kje, da se je nahajal forum, ni znano; domneva se, da je bil v bližini današnje dominikanske vojašnice.

(Dalje prihodnjič.)

izvoljenko odpušča. Intrigo uprizori ta gospa tako spretno, da prejme Marija fingirano pismo v trenutku, ko jo D' Envers naganja, naj z njim pobegne. Marija se mu uda. Napoleon kmalu izve o ubegu in izda tiralico. D' Enversa ujamejo, Napoleon ga obsodi kot deserterja na smrt. Preplašena plane Marija v sobo cesarjevo in prosi milosti. Napoleon jo povede k oknu in ji pokaže dvorišče, kjer se vrše priprave za usmrčenje. Vse prošnje so zaman. Že poje boben. — Glasno prekolne Marija dete Napoleona, katerega nosi pod srcem. Obupni klic mlade matere zadene, kakor strela Napoleona — srečnega očeta. Cesar potegne robec, pomahne proti dvorišču in D' Envers je pomiloščen. Pogled, poln ljubavi, da je ponovno zadobila spoštovanje cesarja. Vsa srečna se zasmeje zmagovalka. Predstave v soboto zvečer ob 8. uri in v nedeljo ob 5. uri pop., kakor tudi v sredo („Opojnost“) odpadejo.

Pokrajinsko obrtno razstavo v Mariboru priredi Slov. obrtno društvo leta 1922. Uspeh in sloves, katerega je imela letošnja I. obrtna razstava v Mariboru, je dal prirediteljem inicijativo, da so se odločili prihodnje leto prirediti zopet obrtno razstavo in sicer v veliko večjem obsegu kakor letos, katere se lahko udeležijo vsi obrtniki bivše Štajerske. Razen tega se bodo lahko tudi obrtni vajenci kot razstavljalci te razstave udeležili in se pri tem gg. mojstri prosijo, da dajo istim priliko, da tudi oni lahko svoje zmožnosti pokažejo. Da bo prihodnja obrtna razstava gotovo in dobro uspela, jamči že to, da se je do sedaj že precejšnje število obrtnikov kot razstavljalcev prijavilo. Razstavni odsek opozarja vse obrtnike, da se na to razstavo pripravljajo. Opozarja se posebno na to, da se vsak pravočasno prijavi, kdor se misli razstave kot razstavljalec udeležiti. Prijave se lahko že sedaj vpošljejo na naslov: Razstavni odsek „Slov. obrtnega društva“ v Mariboru, Aleksandrova cesta 22.

Vinogradnikom. Opozarjamo vinogradnike, ki hočejo zasaditi svoje vinograde, na razglas, priobčen v tej številki. Državne trtnice imajo namreč na razpolago veliko število cepljenk, korenjakov in ključev, ki jih razdele vinogradnikom, manj premožnim tudi po izdatno nizkih cenah. Oglasiti pa se je treba za nje do konca novembra!

Konzulat češkoslovaške republike v Ljubljani poziva v svrhu vojaške evidence vse demobilizovane, odpuščene, v rezervo premeščene, superarbitrirane, na dopustu se nahajajoče častnike, podčastnike in moštvo češkoslovaške armade, kakor tudi naborom obvezne, da se zglasijo pri imenovanem uradu tekom enega meseca. Zglasiti so se obvezni vojaki vseh kategorij orožja češkoslovaške brambne moči, rojeni v letih 1878—1902 in sicer: 1. osebno, v slučaju da stanujejo v Ljubljani ali v najbližji okolici, 2. pismeno, če stanujejo izven Ljubljane, vendar pa v delokrogu tega konzulata. Osebno se zglasujejo naj prinesejo seboj zadnji vojaški dokument. Če nimajo vojaškega dokumenta v rokah, legitimirajo se začasno z domovinskim listom, potnim ali sploh kakim dokumentom, ki priča o njih čl. državljanstvu. Pismeno se zglasujejo naj pošljejo prepis zadnjega vojaškega dokumenta. V slučaju, če istega ne posedujejo, naj pošljejo dokument, pričajoči o njih čl. državljanstvu. Pri tej prilika poziva konzulat češkoslovaške republike v Ljubljani vse čl. državljanje, kateri stanujejo v njega uradnem delokrogu, da se zglasijo v teku enega meseca v svrhu natančne evidence vseh Čehoslovakov v Sloveniji.

Politične vesti.

Predložitev proračuna. Finančnemu ministru se je posrečilo spraviti naš proračun za l. 1922 v ravnotežje, da ne bo več izdatkov nego dohodkov. Zgodilo se je to na ta način, da so se izdatki ako je bilo mogoče črtali ali vsaj omejili, na drugi strani pa zvišali dohodki. Tako prikrojeni proračun

predlože 19. novembra parlamentu s finančnim zakonom.

Vrednost našega denarja se boljša. Po silnem padcu, ki je zadal naš denar na mednarodnem trgu, se je začel naš denar zopet opomagati. Zboljšale so se naše vnanje razmere, zlasti proti Madžarski in Albaniji, pa tudi vlada je krepko posegla vmes z važnimi odredbami. Kljub temu naš denar še ni dosegel vrednosti, ki mu gre.

Nov volilni red za narodno skupščino. V ministrskem svetu je bil sprejet načrt novega volilnega reda, kakor zahteva to ustava. Od dosedanjega volilnega reda se razlikuje zlasti v treh točkah: 1. na vsakih 40.000 prebivalcev pride po en mandat; 2. mesto dosedanjega na volilna okrožja omejenega proporca se uvaja nov proporcni sistem, ki ima poleg okrožnega proporca za ostanke glasov državni proporc; 3. dosodanji kvalificirani kandidati odpadejo. Razdelitev po volilnih okrožjih ostane v bistvu prejšnja. Slovenija bo tudi zanaprej imela tri volilna okrožja: Celje-Maribor, Ljubljana-Novo mesto in mesto Ljubljana.

Jugoslavija in Albanija. Ker je naša država sama potisnila nemirne Arnavte, ki so neprestano napadali naše obmejno ozemlje, v njihove gore in zasela točke, s katerih se da uspešneje braniti naša meja, ni bilo to prav Italiji. Ta je izzvala pri veleposlaniški konferenci protest proti našemu početju in pride stvar pred Zvezo narodov. Naša vlada je pripravila spomenico, ki obširno utemeljuje naše stališče, in zahteva granice, ki bi onemogočevale roparske vpade arnavtskih tolpa.

Burgenland v avstrijski upravi, Izgon Karla Habsburga je imel tudi za Avstrijo ugodno posledico. Pozvali so jo, naj zasede prisojeni del zapadne Ogrske. Oddelki avstrijske vojske so že prišli v Burgenland, da ga polagoma zasedejo. Prebivalstvo povsod zdravlja avstrijske čete.

Čehi in Poljaki se vedno bolj zblizujejo. Že ob Karlovi pustolovščini se je pridružila Poljska zahtevam Male antante. Sedaj pa so sklenili Poljaki s Čehi še trdnejšo zvezo v medsebojno pomoč.

Vešingtonska konferenca. Predsednik Združenih držav se trudi, da bi se tudi velike države nehale vedno in vedno oboroževati. V ta namen so se zbrali v Vešingtonu zastopniki velesil. Predlagajo, naj bi Anglija ustavila odnosno opustila gradnjo 22 velikih oklopnih ladij, Japonska 13 oklopnih križark in 10 drednotov, Amerika pa 20 oklopnih ladij. Vidi se, da se te države skrbno pripravljajo za vojaško moč na morju.

Razno.

Karel Habsburg na Madejri. Portugalska vlada je dovolila, da sme bivati razkralj Karel na otoku Madejri. Ta otok je severno od Kanarskih otokov, zapadno od severne Afrike. Karla je pripeljala tja neka angleška križarka. Karla so spravili precej na varno, ali težko vprašanje je, kdo bo zanj plačeval. Veleposlaniška konferenca se je že pečala s to stvarjo. Ali nikogar ni, ki bi prostovoljno rad vzdrževal Karla in njegovo rodbino. Celo Madžarska, kjer je imel Karel še največ prijateljev, je izjavila, da je pripravljena prispevati, ne more pa nositi vseh stroškov.

Množina živine v Srbiji in Črni gori. Po zadnjem popisovanju živine v Srbiji in Črni gori se nahaja tamkaj: 1.690.000 goveje živine, 48.000 bikov, 147.000 konj, 10.000 mul,

823.000 svinj, 3.800.000 ovac, 15.000 koz in 5 milijonov perutnine. Poleg tega se nahaja v Srbiji tudi 222.000 čebelnih panjev.

Otvorjen promet z Madžarsko. S 15. novembrom se je zopet otvoril promet z Madžarsko preko Kotoribe.

Smrtna nesreča. Pavla Ogorevc, 12 letna dijakinja v Ljubljani, je vtaknila v usta natičalo za svinčnik. Medtem je nenadoma zakašljala in natičalo ji je zdrknilo v dušnik. Kljub takojšnji zdravniški pomoči revice ni bilo mogoče rešiti in je umrla vsled zadušenja.

Razpust načelstva bolniške blagajne v Ljubljani. Minister za socialno politiko je odredil razpust načelstva bolniške blagajne v Ljubljani, ker po svoji sestavi ne odgovarja več organizaciji, ki naj služi bolniškemu zavarovanju v Sloveniji. Sedanje načelstvo bolniške blagajne, ki je bilo izvoljeno le za ljubljansko bolniško blagajno, se je po prevratu nekako oktroiralo za vse bolniško zavarovanje tako na bivšem Kranjskem kot na Štajerskem. Pri tem so bili zlasti interesi iz severne Slovenije popolnoma prezirani, tako da ni bilo odtod niti enega zastopnika v načelstvu bolniške blagajne. Razen tega se je v bolniški blagajni razpasla nekaka oligarhija. Proti absolutizmu v bolniški blagajni so zlasti protestirali obrtniki, ker so baš oni nosili skoro vso materialno breme bolniškega zavarovanja, pa so morali gledati, da se v zavodu ravno ni varčno gospodarilo, nikdo pa se ni oziral na njihove želje. Za upravitelja je določen nadkomisar Cigoj. Naloga upravitelja je predvsem izdelati nov statut za volitve v bolniško blagajno, ki se bodo čimprej razpisale.

Veliki snežni zameti. Veliki vihar, ki je našim krajem prinesel snega, je tudi drugod po Jugoslaviji divjal in napravil ponekod dosti neprilik in nesreč. Poroča se, da se je ob dalmatinski obali razbila ladja, natovorjena s soljo. Plovbo so morali za nekaj časa ustaviti. Pa tudi na suhem ponekod, zlasti na kraških tleh, ni boljše. Po vsej Liki je zapadel debel sneg. Ob progi Ogulin-Gospič so bili velikanski zameti, visoki po nekaj metrov, ki so preprečili vsak železniški promet. Pri Vrhovini je obstal v snežnem zametu osebni vlak, kteremu so morale priti druge lokomotive na pomoč in so ga s težavo pripeljale na postajo. Na progi Belovar-Virovitica je v snegu zastal tovorni vlak. Na pomoč je prišla lokomotiva, ki je pomagala vleči tovorni vlak iz zametov, pa je pri tem tudi sama zastala v snegu. Silna burja je bila tudi v Trstu. Navaja se nad 30 primerov, da je burja vrgla starejše in mlajše ljudi ob tla, pri čemer so bili ranjeni do krvi. S streh je padala opeka in ranila mnogo ljudi.

Naročba.

! Komur smo dozdej pošiljali list, pa si ga ne misli naročiti, prosimo, naj nam ga vrne, ker ga sicer smatramo za naročnika. !

„Dalli“-oglje

za likanje se spet dobi v trgovini z železnino

Anton Brenčič, Ptuj.

Ako potrebujete

železnino,

obrnite se s polnim zaupanjem na domačo tvrdko

Anton Brenčič, Ptuj.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Ptuj.

Delniška glavnica in rezerve okroglo 95,000.000.—

CENTRALA V LJUBLJANI.

Prometno mesto državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah in v Brežicah.

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3½% brez odpovedi, proti 3 mesečni odpovedi s 3¾% čistih. Daje trgovske in aprovizacijske kredite. Izvršuje vse bančne transakcije.

Usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptuj

„PETOVIA“

Izdeluje vsakovrstne usnje, čevlje, fine in navadne, gamaše, torbice, listnice, denarnice in drugo fino galanterijo. Cene nizke, postrežba točna.

Potrebujem tri dobre, samostalne delavske moči eden za torbarsko, eden za portfeuilsko in eden za koferčsko delo v stalno službo. — Obračati se pismeno na tvrdko: Milan J. Stojanović, Beograd, Terazije br. 44.

Svinjske kože

kupuje „PETOVIA“ usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptuj.

MAJKE!
Zahtevajte povsod samo **MOKO ZA OTROKE**
Salubra

1 škatola K 36.—

Najboljša hrana za dojenčke!

Zelo ojačujoče sredstvo za bolne na želodcu, rekonvalescente in osobito za premalo hranjene ter v obče slabe osebe vsake starosti.

DOBI SE POVSOD.

Tovarna kemičnih predmetov hrane „SALUBRA“ D. D. ZAGREB

Boškovičeva ul. 23. telefon 7-91. Tvornica: NOVA GRADIŠKA

Kdor želi posestvo kupiti ali prodati, naj se oglasi v upravnistvu „Ptujkega lista.“

Fina terpentinska

Gladys
SNOECREAM
kréma za elegantni svet.

Proizvaja: „SLAVIA“ tvornica kemičnih proizvodov d. d. ZAGREB, Ilica 213. Dobiva se povsod.

„Panonija“ d. d. izdeluje različne stroje in aparate, posebno tudi različne vinogradniške brizgalne in k njim spadajoča dela. Sedež podjetja: PTUJ, DRAVSKA ULICA.

Josip Rože

trgovina s sadjem in perutnino

kupuje perutnino in plačuje najvišje dnevne cene.

Maribor, Tomanova ul. 5.

„Panonija“ d. z o. z. v Ptuj sprejme dva kleparska pomočnika. Več pove upravnistvo.

ŠPECERIJSKA ŠTELAŽA z 50 predali, pudel, mala tehtnica in eden poštni voz se prodaja. — Naslov pove uprava lista.

ad št. 6742—21.

RAZGLAS

glede oddaje vinskih trt iz drž. trtnih nasadov.

S tem se daje vinogradnikom na znanje, da se bodo spomladi leta 1922 oddajale trte iz drž. trtnih nasadov v Sloveniji (Vinarsko nadzornišvo v Mariboru ima na razpolago okoli 70.000 cepljenk, 25.000 korenjakov in 200.000 ključev; Vinarsko nadzornišvo v Novem mestu pa 20.000 cepljenk, 86.000 korenjakov in 400.000 ključev) po sledečih cenah in sicer:

1. cepljenke Ia, za 100 komadov 350 K; cepljenke IIa, za 100 komadov 150 K;
2. korenjaki Ia, za 100 komadov 70 K; korenjaki IIa, za 100 komadov 35 K;
3. ključi Ia, za 100 komadov 20 K; ključi IIa, za 100 komadov 10 K.

Te cene veljajo le za manj imovite posestnike, ki doprinesejo od pristojne občine tozadevno potrdilo. Vsem drugim naročnikom se bodo trte zaračunale za 75% dražje. Nasprotno se cena v slučajih dokazane revščine zniža za 25%. Nadalje veljajo te cene le na oddajnem mestu v pristojni drž. trtnici. Omot in dovoz na železnico ali pošto se zaračuni posebej.

Trte dobijo le vinogradniki iz Slovenije, ki se zavežejo, da bodo iste sadili na lastni zemlji.

Pri dodelitvi korenjakov se bo oziralo v prvi vrsti na one naročnike, ki nameravajo zasaditi lastni matičnjak, pri dodelitvi ključev pa one, ki cepijo trte za lastni vinograd in ne za prodajo in ki doprinesejo tozadevno potrdilo pristojne občine.

Naročila se sprejemajo pri drž. trtnih nasadih in pri pristojnem vinarskem nadzorništvu (v Mariboru ali v Novem mestu) in sicer najkasneje do konca novembra 1921. Po tem roku se trte razdelijo sorazmerno med vse upravičene naročnike, katerim se dostavi tozadevna nakaznica.

Vsak naročnik, ki se mu nakažejo naročene vrste trt, je obvezan iste prevzeti in plačati. Naročniki, ki dobijo dodeljene druge sorte nego so jih naročili v nadomestilo, morajo nakaznice, če dodeljenih vrst ne želijo, tekom 14 dni s priporočeno pošto vrniti, drugače so tudi oni zavezani nakazane trte prevzeti in plačati.

Ljubljana, dne 8. novembra 1921.

Pokrajinska uprava za Slovenijo, oddelek za kmetijstvo